

LUTKOVNO
GLEDALIŠČE
MARIBOR

DEŽEVNIKARJI

Špela Kuclar

Napad
hroščev

DEŽEVNIKARJI

Špela Kuclar

Napad
hroščev

DNEVNE NOVIČKE

Režiser **Matjaž Latin**

Igralci **Barbara Jamšek**, k. g., **Metka Jurc**,
Davorin Kramberger, k. g.,
Maja Pihler Stermecki in **Danilo Trstenjak**

Dramaturginja **Katarina Klančnik Kocutar**

Scenograf in avtor scenske ter
lutkovne tehnologije po likovni podobi
Petra Škerla Slavko Rakuša Slavinec

Avtor videa **Nejc Saje**

Avtor glasbe **Sebastijan Duh**

Lektor **Simon Šerbinek**

Mojster luči **Enver Ibrahimagić**

Mojster tona **Miljenko Knezoci**

Izdelovalci lutk **Mateja Arhar**, **Mirko Černic**,
Darka Erdelji, **Slavko Rakuša Slavinec**,
Maja Švigelj in **Neva Vrba**

Izdelovalca scene **Branko Caserman** in
Slavko Rakuša Slavinec

PREMIERA 8. APRIL 2011

je nekaj posebnega. "odste-
kane", preizkusil sem naj-
kombinacije barv
sem kar malo
cakoval o
bil nast...

svet, v katerem bodo otroci
Dobro sem se pripra-
sem knjige o me-
deževnikih, narisa
ih skic... Ko

Deževnikarji so zakon

Špela Kuclar je pogledala globoko v deževniške rove in tam odkrila povsem nov svet. Opisala ga je v treh napetih zgodbah. Dve sta izšli v slikanicah (*Kako postati deževnikar ter Glistosrbeži in lepljiva snov*), tretja - NAPAD HROŠČEV - pa je najprej zaživela na lutkovnem odru.

Povzemimo nekaj bistvenih opisov, da bomo bolje razumeli zanimiv in skrivnosten deževniški svet. Ko je avtorica - recimo ji kar raziskovalka deževniškega sveta - naša DEŽEVNIGRAD, je ugotovila, da je to eno najstarejših in najlepših mest pod zemljo. Deževnigrad in druga imenitna mesta poseljujejo deževniki.

Deževniki so zelo napredna in razvita bitja, ki imajo pod zemljo svoja mesta, ulice, svoje župane, tovarne in šole.

Ko se v Deževnigradu prebudi jutro, v sobe deževnikov ne posije sonce, temveč najprej zapiskajo mestne budilke in takrat podjetja za javno razsvetljavo prižgejo nepredstavljivo lep jutranji svit.

Nekoč je vladala časovna zmeda. Zelo nerodno je bilo, ko so šolarji prihajali v šolo takrat, ko so učitelji odhajali spat.

Da bi neredu naredili konec, so v najvišji stolp na trgu vgradili natančno digitalno uro, ki vsako jutro zapiska.

V Deževnigradu vsak dan izhaja časopis Vsakdanjik. Raznašalci časopisov prevzamejo časopise in jih raznosijo porovih. Deževniki tako izvedo, kaj je novega v politiki, kaj v kulturi, kje gradijo nove rove in kaj se dogaja s starimi.

Deževniki jedo zemljico, grudnine, grudaste pečenke in ostale dobrote, ki jih proizvaja tovarna v Suhidolu. Slatne deževniške jedi prodajajo v grudarnah daleč naokoli, tudi v Deževnigradu.

Deževniški agenti - imenovani deževnikarji - pa raziskujejo tudi svet na površju. Deževnikarji so izjemno pogumni, pametni, dobro izurjeni in moderno oblečeni.

Kaj vse so doslej našli in videli na površju? Kmetijo s travniki in prašiči, dvo-rišče otroškega vrtca, letala in še veliko nenavadnih reči.

Vse, kar najdejo na površju, raziščejo v Coni, v posebnih rovih, kjer imajo deževnikarji Raziskovalni center, Deževnikarsko visoko šolo in Bunker, kjer živijo in se urijo za agente.

Za deževnikarje se izurijo in izučijo samo najpogumnejši deževniki na Deževnikarski visoki šoli. Tam imajo predmete, kot so Zunanji svet, Poznavanje velikih bitij in drugih živali na zemlji, Snovi in predmeti zunanjega sveta. Pomembni predmeti so še Medsebojni odnosi, Praktično delo in Kondicijske priprave.

V lutkovni zgodbi se bodo glistosrbeži, nezreli učenci na Deževnikarski visoki šoli, skušali preleviti v prave deževnikarje. Spoznamo glistosrbeže Majo, Maksa, Fista in Nika. Kot raziskovalci zunanega sveta morajo opraviti še zadnjo nalogo, preden postanejo deževnikarji. Ponoči se bodo z rovokopom - posebnim vrtnim dvigalom - dvignili na površje in raziskali teren. Pobrali bodo vse, kar je uporabnega.

Naloga jim spodleti. Kmalu za-
tem hitri hrošči, ki jih vodi Pol-
hrošč, na proslavi v Deževni-
gradu ugrabijo slavno pevko
Truščico. Tako se sošolci Nik,
Maja, Maks in Fisto odpravijo
na reševalno akcijo.

Po napetih trenutkih, diplomat-
skem reševanju ter usodnem
zapletu s sladko lepljivo snovjo
se dogodivščina srečno konča.
Vsi skupaj se končno zberejo
na trgu na koncertu čudovite
pevke Truščice:

Deževnikar postane tisti,
ki brez strahu veliki glisti
stisne vrat in jo prisili,
da solzava prošnje cvili.

Ne boji se hrošča glave,
ne boji se niti slave,
pogumen je in nor je čisto,
požrl bi največjo glisto.

Neotesan je, če je treba,
pri kosilu juho sreba,
včasih se po riti praska,
a vse to je krinka - maska.¹

¹ Vsebina opisov in prvi verz pesmi je povzet po slikanicah avtorice Špele Kuclar. Špela Kuclar: Kako postati deževnikar. Ljubljana. DZS, 2002. Špela Kuclar: Glistosrbeži in lepljiva snov. Ljubljana. DZS, 2003.

Dejavniki so

Barbara Jamšek *Nik*

Nik je vse tisto, kar mora predstavljati pozitiven lik v akcijski detektivki: pameten, pogumen, močan, občutljiv, pravičen, lep, eleganten in neustavljivo privlačen.

Metka Jurc *Maja, Agentka Čvrsta*

Zame sta obe vlogi posebni, ker v šoli nikoli nisem bila pretirano pridna, v življenju pa mi je pogosto manjkalo čvrstosti. Igralec potrebuje vse nianse, zato se danes z užitkom spopadam tudi s takšnimi vlogami.

Danilo Trstenjak *Inštruktor Rig*

Inštruktor Rig me ponese v stare čase služnje vojske. Tam sem imel več inštruktorjev, ki so mi bili za vzor pri oblikovanju vloge.

Matjaž Latin *Režiser*

Pri nastajanju lutkovne predstave o deževnikarjih sem spoznal, da je kralj živali v resnici črv, in ne lev. Hkrati sem prišel do spoznanja, da lahko tudi pukec reši življenje. Sicer pa bi civilizacija deževnikov tako ali tako lahko bila zgled vsem ljudem in njihovim voditeljem.

Maja Pihler Stermecki

Maks, Pevka Truščica

Tudi jaz sem nora na sladkarije tako kot Maks, le da imam raje sladoled. Prav tako se mi zdi lepo, da Maks kljub svoji neherojski naravi na koncu usodno pomaga rešiti zagato. Od nekdaj sem rada delala trušč, zato mi je Truščica še prav posebej blizu.

Davorin Kramberger

Fisto, Župan Deževnigrada

Že vse življenje sem po malem Fisto – tisti malo manj priden učenec, ki uravnoveša sile v razredu. Župan pa sem si tako ali tako vedno želel biti in zdaj končno sem župan, pa čeprav samo v Deževnigradu. Pravzaprav je Deževnigrad mesto, v katerem bi si vsak štel v veliko čast, da ga vodi kot župan.

Deževniki so carji

Stare civilizacije so se dobro zavedale povezave deževnikov z rodnostjo tal. Že v starem Egiptu jih je Kleopatra razglasila za svete živali. Aristotel jih je poimenoval »črevesje tal«.

V Sloveniji so našeli 75 vrst in podvrst deževnikov. Na pašnikih na primer najdemo štiri koristne vrste: smrdečega (*Eisenia fetida*), rožnatega (*Aporrectodea rosea*), njivskega (*Aporrectodea caliginosa*) in navadnega deževnika (*Lumbricus terrestris*). Navadni deževnik je največji od omenjenih vrst in ustvarja rove, ki segajo do 150 centimetrov globoko v zemljo.

Deževniki so močnejši od vsakega traktorja in učinkovitejši od naj sodobnejših kemičnih gnojil. Mehansko mešajo tla, v katera vnašajo odpadlo listje - v treh mesecih lahko vnesejo celo do

90 odstotkov vsega odpadlega listja. Z ritjem ustvarjajo rove, ki zračijo tla in sestavljajo protierozijsko zaščito, ter obilno gnojijo tla s svojimi iztrebki. Rovi zemljo razrahljajo, po njih pa globlje v zemljo odteka padavinska voda in se tam dalj časa zadržuje. Deževniki se prerinejo iz zemlje tam, kjer na površju najdejo hrano - odmrlo organsko snov. Deževniki dihajo skozi kožo. To je vzrok, da ob dežju prilezejo iz zemlje. Kadar so padavine obilne, se zemlja dobro razmoči in zalije rove deževnikov. Zaradi zalitih rovov prilezejo na plano, da se ne zadušijo.

V zdravi zemlji je mogoče najti povprečno 400 deževnikov na kvadratni meter. Teža deževnikov na hektar (100 x 100 m) zdrave zemlje znaša okoli štiri tone. Ti deževniki požrejo 18 ton zemlje letno. Iztrebki deževni-

kov so svojevrsten zaklad v vrtu. Vsebujejo petkrat več dušika, sedemkrat več fosforja in enajstkrat več kalija kot okoliška prst. V prebavilih deževnikov biva množica glivic in bakterij, ki poskrbijo za kopičenje mineralov. Deževniki lahko v enem letu proizvedejo od 30 do 100 ton iztrebkov na hektar. Iztrebki predstavljajo odlično gnojilo.

V kislih tleh pa deževnikov ne bomo našli. Škodijo jim tudi herbicidi, fungicidi, insekticidi, gnojevka, prekopavanje in oranje.

Končajmo z mislijo, da so deževniki izredno koristne živali, zato je prav, da jih spoštujemo in zanje tudi skrbimo.

Vir: Komat, A.: Močnejši od najmočnejšega traktorja. Gea, letnik XII, št.3. Ljubljana. Mladinska knjiga, 2003.

PBS.

POŠTNA BANKA SLOVENIJE, d.d.
Bančna skupina Nove Kreditne banke Maribor d.d.

MESTNA OBČINA MARIBOR
www.maribor.si

MARIBOR2012
evropska prestolnica kulture
www.maribor2012.info

FINEA

 Snaga
La lepše okolje!

k, u, l, t, u, r, a • • • •
republika slovenija
ministrstvo za kulturo
www.mk.gov.si

ZAHVALJUJEMO SE ZALOŽBI DZS ZA SODELOVANJE.

DZS

MEDIJSKI POKROVITELJ

RTS

Gledališki list **DEŽEVNIKARJI – Napad hroščev** / za LGM **Mojca Redjko** / urednica **Katarina Klančnik Kocutar**
lektor **Simon Šerbinek** / ilustrator **Peter Škerl** / grafična oblikovalca **Natalia Corbillón** in **Urban Breznik**
tisk **HOPA, d.o.o** / naklada 1500 izvodov
Maribor, april 2011 / **Lutkovno gledališče Maribor** / Vojašniški trg 2 A/ 2000 Maribor / Slovenija
direktorica **Mojca Redjko** / T 02 228 19 70 / E info@lg-mb.si / www.lg-mb.si